

Tijdens het veldwerk werd in werkput 19 een vlek houtskool aangetroffen. De vlek was ovaal van vorm en 2,9 m bij 1,5 m groot. Het vermoeden bestond dat het een bustumgraf kon zijn. Het spoor werd al vaag zichtbaar vanaf een hoogte van ca. 9,10 m +NAP. Aangezien sporen van randstructuren of indicaties van graven of bijzettingen ontbraken, is besloten het vlak schavenderwijs te verdiepen tot op een goed leesbaar sporenvlak. Dit vlak werd aangelegd op ca. 8,90 m + NAP. In het vlak werd een in het westen halfronde en een in het oosten half vierkante kringgreppel aangetroffen (S19.2), met een centraal gelegen ovale kuil. De kringgreppel varieerde in breedte van 0,4 m in het westen tot 0,75 m in het oosten. De kringgreppel kende twee lobvormen, waarvan de noordelijke lob naar binnen gericht was en de zuidelijke lob naar buiten. De overgang van rond naar vierkant was in het noorden vloeiend, in het zuiden lag deze langs de werkputrand en kon niet goed onderzocht worden. Hier bleek tevens een tweede greppel over de kringgreppel heen gegraven van minimaal 0,8 m breed (S19.3). Het geheel zorgt ervoor dat de kringgreppel rond dit graf een nogal onregelmatige vorm heeft gekregen. Dit is niet eerder op het grafveld geconstateerd. De centraal gelegen ovale kuil bleek ten opzichte van de eerder aangetroffen houtskoolvlek iets verschoven naar het westen. De kuil was opgevuld met schoon zandig materiaal. Langs de rand van de kuil was een donkere verkleuring zichtbaar. De locatie van het houtskool langs de rand van de kuil en in eerste instantie ook op een hoger niveau deed de interpretatie verschuiven van een bustumgraf naar een mogelijke lijkbegraving waarbij de resten van de overledenen in een kist begraven zijn. De metaaldetector gaf een signaal dat over de gehele lengte van de kuil aanwezig was. Dit leek de hypothese van een lijkbegraving met mogelijk grafgiften als een zwaard of ander metalen voorwerp te ondersteunen. De nieuwe hypothese bracht een eigen opgravingsmethodiek met zich mee. De grafkuil is handmatig, schavenderwijs over de gehele lengte verdiept. Om een maximaal overzicht van de situatie te verkrijgen werden de administratieve kwadranten daarbij gelaten voor wat ze waren. De vondst van een grote hoeveelheid crematieresten bracht duidelijk naar voren dat we hier met een crematiegraf te maken hadden. Alle vondsten die bij het verdiepen werden aangetroffen zijn als puntvondsten ingemeten en gefotografeerd. Na de berging van de vondsten zijn een dag later aanvullende metingen verricht om de reconstructie van het graf mogelijk te maken. Tijdens het handmatig verdiepen van de grafkuil werd de omtrek zichtbaar van een houten kist of grafkamer. Gezien de oppervlakte van deze structuur (1,8 x 1 m) en het feit dat deze tot ruim 40 cm diepte was ingegraven kunnen we het beste spreken van een grafkamer. De grafkamer was verdeeld in twee compartimenten; een noordelijk compartiment waarin een grote hoeveelheid brandresten was begraven in een vierkant van 0,90 x 0,66 m (A), en een zuidelijk deel (B) waarin vermoedelijk een houten kist met de crematieresten is geplaatst (0,70 x 0,44 m). De overledene betreft een volwassen individu van 20-40 jaar. De geslachtskenmerken zijn echter tegenstrijdig. Er zijn zowel mannelijke, als vrouwelijke kenmerken aanwezig, waardoor het definitieve geslacht niet te bepalen is. Er zijn geen aanwijzingen voor een dubbele bijzetting. Er zijn enkele ziektesporen aangetroffen. Het gaat hier om degeneratieve veranderingen in de wervelkolom. Dit is een vorm van artrose en kan erfelijk of het gevolg van een chronische overbelasting van de rug zijn. Tevens is tandverlies aangetoond van voor de dood, met een licht ontstoken kaak welke vermoedelijk gepaard gaat met het tandverlies. Deze ziektes geven aan dat het individu waarschijnlijk aan de bovengrens van de leeftijdscategorie (20-40 jaar) te plaatsen is. Ten zuiden van de kist stonden diverse glazen, keramische en bronzen giften. In en boven beide compartimenten werden eveneens grafgiften aangetroffen, die zich driedimensionaal gezien op verschillende hoogten en plekken in de grafkuil bevonden. Aangezien bijna alle grafgiften, behoudens die in compartiment A, zich in situ leken te bevinden, is het vermoeden ontstaan dat de gehele grafkist een deksel heeft gehad. Dit vermoeden lijkt te worden ondersteund door de vondst van een groot aantal kleine spijkertjes en nageltjes en divers ijzeren beslagwerk waarvan enkele stukken als scharnier kunnen worden geïnterpreteerd. Op basis van het vondstmateriaal, wordt het graf gedateerd in de Flavische periode (70-100) of grofweg het laatste kwart van de 1e eeuw. Het metaal wordt in de 1e eeuw gedateerd, het aardewerk in de tweede helft van de 1e eeuw of het laatste kwart van de 1e eeuw/het begin van de 2e eeuw en het glas vanaf de tweede helft van de 1e eeuw tot en met de 2e eeuw. Samen wijst dit op het laatste kwart van de 1e eeuw. Dat graf 24 een bijzondere positie inneemt binnen het grafveld van Huissen spreekt uit het relatief grote aantal grafgiften. Daarnaast wijkt ook de vorm van zowel het graf als de kringgreppel af van de overige graven. Het graf bestaat uit een grafkamer met een houten bekisting. Hiertoe getuigen enkele houtsnippers en de aanwezigheid of afdrucken van spijkertjes aan de randen van de bekisting. In

compartiment A bevonden zich de restanten van de brandstapel, inclusief de giften die op de brandstapel zijn meegegeven. Op de kist zijn boven de brandrestenkuil drie onverbrande objecten geplaatst. De brandrestenkuil kent een scherpe begrenzing met compartiment B, wat ook hier duidt op een houten bekisting. De crematieresten zijn van de brandstapel verzameld en samen met enkele persoonlijke eigendommen van de dode of de nabestaanden, in een houten kist binnen de grafkamer gelegd (B1).⁹⁷ In het overige deel van de grafkamer (B2) zijn onverbrande voorwerpen geplaatst. Al deze giften hebben te maken met eten en drinken en zullen zijn bedoeld om de overledene te voorzien van voldoende voedsel op zijn of haar reis naar het dodenrijk. Helaas kon het geslacht van de overledene niet worden bepaald. Op basis van het metalen mes en schaar en het gereedschap van natuursteen, zou aan een man gedacht kunnen worden. Zie bijgevoegde tabellen voor een overzicht van de aanwezige grafgiften en de reconstructietekening van het graf.